

Õiguskantsler

Vello Väinsalu
Haljala Vallavolikogu
volikogu@haljala.ee

Teie 11.11.2019 nr

Meie 05.12.2019 nr 7-5/191687/1906045

Ettepanek hea halduse põhimõtte tagamiseks

Lugupeetud volikogu esimees ja vallavanem

Haljala valla elanik palus õiguskantsleril kontrollida, kas Haljala Vallavolikogu on menetlenud õiguspäraselt [Haljala valla arengukava 2019 – 2030](#), [Haljala valla eelarvestrateegia 2020 – 2023](#) ja [Haljala valla 2019. aasta lisaeelarve nr 1](#) eelnõusid.

Asjaolude kontrollimise tulemusel selgus, et:

- nimetatud eelnõud saadeti volikogu liikmetele tutvumiseks seaduses nõutavast tähtajast hiljem (sellega eirati kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 43 lõikes 3 ja Haljala valla põhimääruse § 16 lõikes 1 sätestatud volikogu istungi kokkukutsumise nõudeid);
- valla arengukava 2019 – 2030 ja valla eelarvestrateegia 2020 – 2023 vastuvõtmine hilines (KOKS § 37² lõige 3 ja lõike 7 esimene lause);
- 2019. aasta lisaeelarve nr 1 menetlemisel ei järgitud Haljala valla finantsjuhtimise korra § 6 lõiget 4.

Kuigi need menetlusvead ei nõua vastuvõetud õigusaktide kehtetuks tunnistamist, ei olnud selline tegevus kooskõlas hea halduse põhimõttega ([Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) § 14). Palun vallavolikogul ja -valitsusel edaspidi seaduse ja hea halduse tava nõudeid hoolikalt järgida.

I. [Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 43 lg 3 sätestab: „Volikogu kokkukutsumisel tuleb kutses ära näidata arutusele tulevad küsimused ja kutse peab olema volikogu liikmetele teatavaks tehtud vähemalt neli päeva enne volikogu istungit. Kutsega koos tehakse volikogu liikmetele kättesaadavaks istungi materjalid.“

[Haljala valla põhimääruse](#) § 16 lg 1 kordab seda seaduse sätet, kuid lisab sellele mõned nõuded. Kutse ja istungi materjalid tuleb volikogu liikmetele teatavaks teha elektrooniliselt. See teave tuleb samal ajal avalikustada ka valla veebilehel.

Volikogu 17.09.2019 istungi kutse ja materjalid saatis vallakantselei volikogu liikmetele 13.09.2019 ning 15.10.2019 istungi kutse ja materjalid 11.10.2019.

KOKS § 43 lg-s 4 sätestatud neljapäevast tähtaega tuleb arvutada tähtaegade arvutamise üldises korras. [Tsviilseadustiku üldosa seaduse](#) (TsÜS) § 135 lg 1 kohaselt hakkab tähtaeg kulgema järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, millega määrati kindlaks tähtaja algus, kui seadusest või lepingust ei tulene teisiti. TsÜS § 137 lg 1 sätestab, et kui tähtpäeva

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

saabumine on määratud päevades või suuremates ajaühikutes arvatava tähtajaga, möödub tähtaeg tähtpäeva saabumise päeval kell 24.00, kui seadusest ei tulene teisiti. Seega ei olnud KOKS § 43 lg-s 3 sätestatud neljapäevane tähtaeg 17.09.2019 ja 15.10.2019 veel möödunud.

KOKS § 43 lg-s 3 sätestatud neljapäevase tähtaja järgimise nõue pole pelk formaalsus. See säte on kehtestatud eesmärgiga teatada volikogu liikmetele toimuvast istungist aegsasti, et nad saaksid piisavalt põhjalikult valmistuda päevakorras olevate küsimuste arutamiseks (vt RKPJKo 02.07.2004, [3-4-1-16-04](#), p 15).

II. KOKS järgi tuleb eelarvestrateegia ja arengukava kinnitada igal aastal hiljemalt 15. oktoobriks ja need peavad hõlmama vähemalt nelja järgmist aastat.

KOKS § 37² lg 7 sätestab: „Valla- või linnavolikogu kinnitab arengukava ja eelarvestrateegia määrusega hiljemalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtpäevaks. Arengukava ja eelarvestrateegia peavad olema vastu võetud enne eelseisva aasta eelarve vastuvõtmist.“ Sama paragrahvi 3. lõike järgi peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 15.oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat.

Volikogu kehtestas määruse nr 70 „Haljala valla arengukava 2018 – 2030 muutmine“ ja määruse nr 71 „Haljala valla eelarvestrateegia 2020 – 2023“ alles 07.11.2019, st hiljem, kui seadus nõuab.

III. [Haljala valla finantsjuhtimise korra](#) § 6 lg 4 sätestab, et lisaelarve võib juhtivkomisjoni (st eelarve- ja majandusküsimustega tegeleva komisjoni – § 4 lg 8) ettepanekul võtta vastu ühe lugemisega.

Volikogu eelarve- ja majanduskomisjoni koosolekute protokollidest ega volikogu 29.10.2019 istungi protokollist ei ilmne, et juhtivkomisjon oleks teinud volikogule ettepaneku võtta lisaelarve vastu ühe lugemisega.

Juhtivkomisjoni selline ettepanek tuleb vormistada komisjoni koosoleku protokollis.

IV. Märkasime, et Haljala valla põhimääruse § 21 lõike 3 esimese lause sõnastus („Kui eelnõu menetlemiseks määratud juhtivkomisjon Eelnõu esimesel lugemisel toimub eelnõu üldpõhimõtete arutelu.“) on osaliselt arusaamatu ja vajab muutmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise